

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ Apologeticæ Et Miscellanæ,
Adversvs Doctrinam Cornelii Iansenii Propvgnatam Ab
Eivs Patronis Svb Prætextv Qverimonix Typographi
Lovaniensis**

Derkennis, Ignatius

Antverpiæ, 1641

V. De Libertate Indifferentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73743)

et, adferre facultatem; gratia vero illa, ex se conferre potest vitam, & mors solùm sequitur ex voluntate quæ gratiæ resistit.

Quam insolens censura est, tam parum fundata querimonia Iansenianorum, quæ ad probandam gratiam sufficientem per vim adduci iactant Trid. sess. 6. c. 11. Elucet id manifestè, si scopus Concilij & contextus capituli attendatur. Inscrubitur caput: *De observatione mandatorum Dei, deq; illius necessitate, & possibilitate.* In illo iam iustificatos, Concilium inuitat, ad ea præcepta religiosè seruanda, & maiorem in virtute profectum. Quod ut impetret: 1. clamat dicentes, impossibile esse iustificato seruare præcepta. 2. docet Deum inuadendo monere, & facere quod possis, & petere quod non possis, & adiuuare, ut possis. 3. illos proficere posse per Christum.

4. subiicit: *Deus, sua gratiâ solum iustificatus, non deserit nisi prius deseratur.* Tandem ita concludit: *Sic currite ut comprehendatis.* An non hinc apertè conficitur, iustificatis datam esse potestatem seruandi præcepta, & adiuuari illos ut possint ea seruare, & proficere, ac tandem conceptâ spe, (quæ non confundit) quod Deus eos non deseret, feliciter comprehenderet. Et si data ea potestas, quomodo data nihil per gratiam, saltem sufficientem; quæ hinc vis illata Concilio? Imò quæ non inferret à Iansenio, dum gratiam sufficientem negat. Quid enim est deserere, quam subtrahere gratiâ, potestatem, etiam iustificatis, adiniuam peccandi? Sanè enim à medico desereretur æger, qui, quam adhibere posset, negaret medicinam vitæ seruandæ necessariam.

IV. DE GRATIÆ MOTIONE ET COOPERATIONE EIVS CVM VOLVNTATE.

NON rapit, inquit, Deus impetu effici, & irresistibili, ut Hæretici fingunt, humanum arbitrium, tanquam rem inanimatam, aut appetitum brutarium. pag. 41.

Resp. Quis hactenus ita insaniuit, ut tanquam rem inanimatam, aut appetitum brutarium, humanum arbitrium rapi dixerit, sanè nefarius: necdum, puto, negauit hominem rationale esse animal. audi Caluini. 2. instit. cap. 5. § 14. *Extranea*, inquit, est illa similitudo, quæ nos inuidiosè grauauit: quis enim ita desipit, ut hominis mentionem à iactu lapidis nihil differre autumat? & post pauca: *an cum saxo conferemus, quod alieno impetu vibratum, nos mouet, nec sensu, nec voluntate propria feratur? videmus quantum sit discriminis.* Ceterum irresistibilem esse gratiæ motionem illi constanter docent, docet etiam Iansenius. vide Theses cap. 2. art. 8. & 9. cap. 3. art. 4. cap. 5. parall. 8.

Dicunt ex Patre Suario intelligi, Deum duplici concursu impellere posse humanam voluntatem, uno rapiendo, & necessitando eam, ut Hæretici volunt, altero molliari, & qui non auferat libertatem. pag. 42.

Resp. nihil ad rem: verba dantur. Quis Theologorum vniquam negauit Deum posse rapere voluntatem, & necessitare ad bonum? Sed hoc est, quod contra Hæreticos hactenus docuere Doctores Catholici omnes, non semper ad facere per gratiæ impulsum,

alioqui dum faceret, non relicto in vitam libertatis, ite mollior concussus, si necessitationem non excludat, à priori nec hilem differet, si excludat, deserit Iansenius, quæ necessitati voluntatem toties inculcat. vide Thesium cap. 2. art. 11. cap. 3. art. 7. cap. 4. art. 1.

Pagina 36. sic habent: *Autem Iansenius, cum Luthero & Caluino, negare gratiam cooperari voluntati: & tamen nullius inculcat ut amque in opus bonum influere.*

Resp. et si inculcetur centies milles, adque sibi contradiceret, ut solet cum iis, quæ regiâ viâ relicta nouas sectantur sententiis numquam efficiet, quin verum dicent Thesium auctores, cum dixere, Iansenio Pelagianas phrasas esse gratiam prouocare, allicere, cooperari voluntati: sed bene habet, quod id non negent eius aduocati anonymi, asserunt id ipsam strenuè, verum subtiliter pro subtilibus: subtilissimè, inquit, & præcisè loquendo gratia operatur, quia operatio ab ea incipit; voluntas humana cooperatur, quia gratia non ad simul operandum trahit. Ecce iam non cooperatur gratia, sed subtilissimè loquendo, per nos licet igitur, ut credat, qui vult, subtilissimè locutum Iansenium, dum Pelagianam phrasim vocauit gratiam cooperari voluntati, sed simul Thesium auctores verum dixisse, & Iansenium infelices habere aduocatos. vide Thesium cap. 2. art. 10.

V. DE LIBERTATE INDIFFERENTIÆ.

Libero arbitrio indifferentiam tribuit à Iansenio, & peccata verè libera esse, 2. Contendunt Ianseniani, & oppositum esse falsissimè (pag. 40 & 41.)

2. negari tantum indifferentiam eam, quam excepit Scholastici, quam nec in suis approbat Bellarminus. pag. 40-3. à Iansenio diu voluntatem, efficit.

efficaci gratia dilectione præuentam, atque determinatam ad bonum, adhuc tamen posse facere malum. pag. 41. Innuunt 4. secundum hanc Prosperii definitionem: Liberum arbitrium est rei placitæ spontaneus appetitus, requiri tantum spontaneum ad libertatem. 5. Tandem tuentur Iansenium, quod in dictatis domesticis asseramus, S. Thome de prædeterminatione sententiam esse Iansenianâ duriorē, & potentius per eam eueri liberum arbitrium.

Fidem hic meritò in Iansenianis desideratî facile intelligas.

Ad PRIMVM enim RESP. Iansenio non vitetur vitio, quod indifferentiam eam concedat, ex qua voluntas hoc tempore bonum, malum verò alio operetur, quod ne quidem hæreticus vllus, nisi asserat omnem actum peccati labe infici, potest negare: sed hoc in illo arguitur, quod eo tempore, quo voluntas à gratia præuenitur, adeò non sit indifferentia ad faciendum malum, vel non bonum, vt contra sit tantum necessitas ad bonum, quam sententiam Scripturis, Conciliis, Pontificum decretis, ac Patribus repugnare, contendunt Thesiutii Auctores, nec id videri posse à modernorum hæreticorum tamnata doctrina distingui. & ne in speciem quidem distinguunt Ianseniani, qui ne nihil dixisse videantur, maluere indifferentias prædictas non sincere confundere, quam, ne aperte conuinceretur Iansenius, eius causæ non patrocinari. Quod verò ad libertatem in peccando spectat, sic de ea loquitur Iansenius tom. 2. col. 641. 642. *Solius primi hominis peccatum voluntarium fuit, ceterorum peccata (sive actualia, sive originalia) peccata sunt, quia ex origine libere & propriè dictæ voluntatis (primi hominis) nata.* Huius rationem videtur reddere to. 3. col. 16. in hæc verba: *Voluntas concupiscentiæ imperio, & ponderi, ita indifferenter seruit, eodem plane modo quo voluntas beatorum, in omnibus motibus seruit diuinæ charitati.* Vbi æquiparat vim concupiscentiæ determinantis ad peccatum, cum virtute determinatiua charitatis; quo manifestè innuit, voluntatem per concupiscentiam necessitari ad peccatum, quod proinde non sit liberum.

Ad secundum, facilis est responsio, nam cum eam neget Iansenius dari indifferentiam voluntatis, quam statuunt Scholastici, hi autem ad veram libertatem requirant potentiam, quæ positis prærequisitis queat agere, & non agere, aperte conficitur, eam negari à Iansenio indifferentiam, quæ veram constituit libertatem. Sed nec Bellarminus quidem, indifferentiam iam dictam, in suis approbat. Id assument, vti plura alia, liberaliter, nec probant Ianseniani. Mentem suam ipse

manifestè expressit, in recognitione librorum de gratia, his verbis: *Non volumus significare Deum, ex mente S. Thome, re ipsa vti illo primo modo, cum mouet homines* (nempe immediate voluntatem mouendo, ac determinando ad vnum, vt ipse paulò antè exponit) *per gratiam efficientem: existimamus enim, Deum posse quidem vti illo primo modo, si velit; sed tunc tolli omnino libertatem arbitrij.* Hic ergo approbat in suis Bellarminus dictam indifferentiam, vt per determinationem ad vnum, quam ponit Iansenius, & in quo eum tuentur Ianseniani, censeat, tunc tolli omnino libertatem arbitrij.

Ex his, patet responsio ad tertium, quia ex verbis Iansenij id solum potest concludi, voluntatem determinatam ad bonum, tunc tantum posse operari malum, quando non erit determinata ad bonum, adeoque quando per concupiscentiam determinata tantum erit ad malum.

Quartum, eò tendere videtur, vt cum suis Caluinus, veram iam negans dari libertatem, disertè tamen spontaneum appetitum admittens, immeritò à Catholicis damnatus esse censeatur. In quam rem iniquè Prosper adducitur nam in lib. contra Collatorem c. 19. spontaneum appetitum, accipit pro indifferente, more pluribus aliis Patribus vsitato, & patet ex ipso contextu Prosperi, qui agit de arbitrio primi hominis . . . ex se indifferentis in primo statu, etiam consentiente Iansenio. Quam indifferentiam, etsi plurimum imminutam, etiam in hoc statu, aperte ille agnoscit, lib. 2. de vocatione gentium cap. 12. Dum voluntas per gratiam operatur bonum: *Eorum, inquit, meritis deputetur, quorum id potuit voluntate non fieri.* In eundem sensum ait eodem libro, cap. 28. in fine: *Quemadmodum isti (qui inuitantur, vt in fide maneat) in sua habent potestate, vt exeant, ita & isti (qui nondum crediderunt) in sua habent potestate vt veniant.*

Ad Quintum. Hoc redarguunt lectiones publicæ: nam 1. sententiâ de prædeterminatione, non dicitur esse D. Thome, sed Thomistarum multorum, & §. 4. eiusdem capitis ostenditur per testimonia 30. ex S. Thoma relata, huic repugnare. 2. Solum asseritur ea Thomistarum sententiâ ex parte durior esse Iansenianâ, quæ restrictio clarè exprimitur, cum dicitur Iansenius in statu Innocentiæ & Angelorum admittere perfectam indifferentiam, sic vt ad actuale consensum opus non sit gratiâ prædeterminante, quam ad illum pro quouis statu requirunt Thomistæ, vt ex natura rei requisitam. 3. Vti ob rationem allegatam Iansenius dicitur secundum quid mitior Thomistis, ita hi ex parte etiam dicuntur Iansenio esse mitiores, quod illi affir-

ment voluntatem non necessariò operari bene aut male; non omnem gratiam iam datam esse efficacem, voluntatem se indifferentem agere, habere ad vtrumlibet, quæ negat Iansenius. Atque ita ex triplici capite arguitur non bona fides Aduersariorum. 1. quòd pro Thomistis substituunt S. Thomam, cuius negatur ea esse sententia. 2. quòd refe-

rant ut absolute dictum id, quod non nisi cum expressa restrictione, & veritate assertum est. 3. quòd respectu huius status, de quo iam tota est controuersia, affirmant fieri nos Thomistarum sententiam esse Iansenianâ diuorem, cuius oppositum publicè restati sumus.

VI. DE IGNORANTIA INVINCIBILI.

Inter propositiones Iansenij hanc etiam recensent: Ignorantiam inuincibilem non excusare à peccato delinquentem: cum addere debuissent iuris naturalis ignorantiam: quòd multi Iuriconsulti non longè respiciunt. Sic illi pag. 40.

RESP. Quà id obsecro lege addere debuerunt? cum simpliciter verum dixerint, Iansenium docuisse: Ignorantiam inuincibilem non excusare à peccato? quod utique verum esset, etsi in unico tantum casu docuisset non excusare, cum iam vniuersum docuerit, quam latè patet ius natura.

Interea asydata sunt, Ignorantiam inuinci-

bilem iuris naturalis non excusare à peccato; & excusare iuris positum.

Multi Iuriconsulti non longè respiciunt. Multi quinam illi cur nec vnus adductus? Sed nec competens forum est pro hac causa, in qua de culpa Theologica agitur, de hac nolunt Iuriconsulti esse indices, sed de civili solent, aut vera, aut præsumpta, in ordine ad forum externum. Itaque ad forum Theologicum te retraho, in quo, video, suspectos haberi indices; verum exceptioni locum non esse, latè nosti. Vide Thesum cap. 2. art. 13. & cap. 9. & 11. & 12.

VII. DE ATTRITIONE.

Atritionem ex metu poenarum conceptam peccaminosam esse disertè ita docet Iansenius: 1. *Ve neget solâ poenarum formidine nos posse detestari peccatum, vt non peccemus.* 2. *Ve dicat id esse principium, & oppositum repugnare solidissimis principijs Augustini.* 3. *Ex naturâ timoris fieri, vt sit voluntatis repugnantia, quæ habeat coniunctam voluntatem peccandi.* 4. *Ex eo timore fieri, vt timens nihil ex animo, & coram Deo sincere operetur.* 5. *Nihil eorum, quæ vera penitentia complectitur, illo timore comprehendi.* 6. *Timorem eum poenarum non esse sufficientem dispositionem cum Sacramento Penitentia ad gratiam, & oppositam sententiam esse admiratione dignam, & in mera hallucinatione fundatam.* Patent hæc ex Thesum nostrarum cap. 2. art. 16. & 18.

Contra hæc sic Iansenium tuentur eius Patroni. pag. 37. *Querimonia. Accusant Iansenium quasi repugnantem Patribus Tridentinis, qui aiunt attritionem esse donum Dei &c. cum id non neget Iansenius, sed doctrinam suam, & Augustini per omnia Sacro Concilio consentientem, & quimultiplicem istius metus utilitatē suse ostendit.* 2. *Nonnulli Theologi dicunt timorem eum supernaturalem tantum esse quoad modum.* 3. *Si però neget Iansenius attritionem ex metu poenæ ad remissionem peccati sufficere sine motu imperfecti amoris, dicit, quod quidam alij Theologi eruditissimi, & Pater Suarez affirmat, non esse de fide certum, quòd Sacramentum Baptismi, & Penitentia possit cum sola attritione conferre gratiam.* 4. *Concludunt: Quid ergo*

ineptius quàm Iansenium idcirco suspicari, quam hereticum?

RESP. Vt fidei principium necessariò admittendum est: 1. Deum mortalium animis ingenerare timorem poenarum, itaque intentate, vt ex timore id saltem impetent, quod non obtinet ex amore. 2. Christum hortari ad timorem quo timeamus nihil à Deo in gehennam, vt ex Luca 12. 7. 5. patet. 3. Gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei confugimus, &c. non esse peccatum, vt ex Trid. sess. 6. can. 8. patet. 4. Attritionem ex amissione aeternæ beatitudinis conceptam, esse verum & vtilem dolorem, & præparatam ad gratiam, vt in Trid. sess. 4. can. 5. dicitur. 5. Timorem prædictum excludere posse voluntatem peccandi, & disponere ad gratiam in Sacramento Baptismi, & Penitentia impetrandam, vt satis patet ex Trident. sess. 6. cap. 6. & can. 8. & sess. 14. cap. 4. Cum his quomodo vel in speciem consistat doctrina Iansenij relata, ne Oedipus quidem conuictus, nec id patroni illius ostendunt, vt magis elucefceret.

RESP. AD PRIMVM. Hæc videri omnino directè repugnare: Gehennæ metus, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, non est peccatum, siue, Attritio ex poenarum metu concepta voluntatem peccandi excludit, quæ est doctrina fidei definita à Tridentino. Et hæc Iansenij propositio: *Aperitissimum est, & in-*